

ЗАПИСНИК
5/2008. СЕДНИЦЕ СКУПШТИНЕ
САМОУПРАВЕ СРБА У МАЂАРСКОЈ
Батања, 13. септембар 2008.

Место: Градоначелнички уред у Батањи (Polgármesteri Hivatal Battonya, 5830 Battonya, Fő u. 21.)

Датум: 13. септембар 2008.

Дневни ред: према позивници (прилог)

Присутни: 16 од 25 чланова

Председавајући: Љубомир Алексов, председник ССМ

Записник водио: Борис Бекић, секретар ССМ

Љубомир Алексов: Отвара седницу у 10.45 и поздравља све присутне. Констатује да има кворума (тренутно је присутно 16 особа). Пре почетка рада скупштине предаје реч Мирославу Роцкову.

Мирослав Роцков: Поздравља све присутне у своје и име батањске заједнице. Драго му је да смо одржали и остварили предлог да ова скупштинска седница буде у Батањи. Предлаже да после заседања посетимо школу, цркву, СОС село, а и да се прошетамо Батањом, видимо румунску школу и католичку цркву. (Прихваћено)

Љубомир Алексов: Предлаже да записник на овој седници води Борис Бекић. Предлаже да овериоци записника буду Ката Радован и Борислав Рус.

Одлука бр.50/2008. Скупштине ССМ (13.09.2008.) Присутни су једногласно усвојили да записник седнице води секретар ССМ Борис Бекић. Резултат гласања: 16 је гласало за, уздржани 0, против 0.

Одлука бр.51/2008. Скупштине ССМ (13.09.2008.) Присутни су једногласно усвојили да овериоци записника буду Ката Радован и Борислав Рус. Резултат гласања: 16 је гласало за, уздржани 0, против 0.

Председник ССМ напомиње да је предложени дневни ред приложен уз позивницу, пита да ли неко има примедба у вези тога. Напомиње да књиговођа због спречености не може да присуствује седници, а финансијски одбор је био сазван током недеље – били су присутни само Вера и Игор. Разговарано је о полугодишњем билансу, али се то не може квалификовати као седница. Овога пута немамо став одбора, а и сада су присутна само два члана тог одбора. Ако желите да разговарамо о буџету, материјал сте добили, а ако не ова тачка се скида са дневног реда за следећу седницу (по плану 18. октобра). Данас се одлука на тему буџета не може донети.

Пера Ластих: Предлаже да прва тачка није усвајање или доношење одлуке о полугодишњем извештају, јер за то нема правних услова, него да то буде размена информација.

Јованка Ластих: Слаже се са предлогом и предлаже да се гласа.

Борислав Рус: Да ли ће још нешто бити на дневном реду?

Љубомир Алексов: Под разно имамо уговор са РТ Војводином. Тачка о шефу канцеларије свакако остаје.

Одлука бр.52/2008.Скупштине ССМ (13.09.2008.)

Присутни су једногласно усвојили (резултат гласања: 16 је гласало за, уздржани 0, против 0) следећи дневни ред:

1. Полугодишњи извештај – размена информација
2. Концепција даљег развоја српског школства у Мађарској (др. Јованка Ластих)

3. Избор шефа канцеларије ССМ
4. Допуна чланова одбора (финансијско-контролни)
5. Разно

Мирослав Роцков: Придружиће нам се касније и господин градоначелник Јожеф Каршаи да нас поздрави.

Љубомир Алексов: У вези прве тачке да помогну и Вера и Игор.

Од 1. јануара ове године су се мењала законска правила. Требали би да водимо своје књиге као буџетски органи, али када су власти припремале модификацију закона и уредаба, ни саме нису биле свесне какав је то задатак, па до задњег момента није разјашњено шта се под овим подразумева. На крају су донели негативно решење, ми не треба да вршимо буџетско пословање (kölségvetési gazdálkodás), него на начин буџетског пословања (kölségvetésszerű). Тај појам мислим да као правна одредба не постоји и разна ресорна министарства ни сама не знају како да се односе према овом питању. Ми смо од државне ризнице (Állam kincstár) требали да добијемо све оне програме по којима треба да вршимо књижење и оне програме преко којих ми шаљемо извештаје, па их они прерађују по посебним системима. После дуже преписке смо добили ове програме и то тако да су њихови информатичари били четири пута док су инсталирали, јер нису биле урађене оне модификације на државном нивоу да земаљске мањинске самоуправе буду компатибилне са системом. До 15. августа смо требали да дамо извештај, а нисмо били у могућности јер смо програм добили тек у септембру. Од стране мањинског уреда су на нас вршили пресију, наводно су сви предали извештај а само ми нисмо. Кад смо у понедељак коначно стигли до те форме да можемо да предамо у уред, испало је да осам мањина уопште не зна шта треба да предају. Немци, Хрвати и Словаци су у предности јер су они већ раније имали своје институције па је тај систем и до сада функционисао.

Испало је да се буџет не може модификовати све док све није одрађено, прво извештај због државних обавеза, у септембру месецу наша књиговођа ради да се све ово постигне, па да се за следећу скупштинску седницу одради и модификација.

Из полугодишњег извештаја се види да је модификација и те како потребна, испланирани буџет се пуно мењао, на октобарској седници се требају донети одлуке.

Чита табелу прихода (дато у прилогу, са објашњењима рубрика)

Да би појмови били јасни: Педагошки **институт** и Културни **центар**.

Љубомир Алексов: («80 табела») Пропорционално, у целини ССМ и Центар нису прекорачили полугодишњи буџет, чак око 15 милиона тренутно стоји на рачуну. Тако је позитивно, али ако се уђе у детаље, налазе се сегменти у којима слика и није позитивна. Од око 90 милиона, што нам је укупни буџет, 71,3 милиона је планирано на функционисање (и ССМ и Центар) и ту смо потрошили знатно већа средства од планираних за првих шест месеци. Ако се даље залази у детаље, код ССМ се држало планираног и није прекорачено што је скупштина у буџету изгласала. Проблеми се јављају код Центра. Персонални расходи су прекорачени у знатној мери, а такође и остали издаци. То није искључиво Борина (Боривој Рус) грешка, велики део одговорности сносимо и ми, односно скупштина. Зашто мислим да је то тако – ми смо буџет одобрен за Центар рачунали са три запослена лица. Буџет је прихваћен негде у мају, а дотле је све ишло по аутоматизму, као претходне године, било је пет ангажованих, ко у пуном, а ко у пола статуса. Лични доходи су се исплаћивали све до првог августа, када су коначно донешене потребне одлуке (од стране директора), па су тренутно у Центру запослена само два лица (Боривој Рус и Диана Ђурић). Значи да ће ово прекорачење до краја године бити знатно мање.

Друга (велика) ставка је камп у Батањи и «Вук Караџић». По неком аутоматизму се табор у Батањи организовао као и претходних година. Била су деца из Румуније, Србије, наша деца, укупно око 110 деце. Више од 50% је ишло од нашег буџета, јер су деца из Румуније и Србије били гости Центра, а наша деца су плаћала једну врло малу суму за учешће. Табор је коштао око 2,5 милиона форинта. За следећу годину треба сви наши табори да се организују под истим принципима, да се види да ли наша заједница може да исфинансира један овакав пројекат скоро из сопственог џепа. Или тражити неко друго решење. Пошто Бора није присутан, у даље детаље не би улазио.

Игор Рус: Имамо ставке издатака што су углавном програми, за целу годину је предвиђено 8,3 милиона, а утрошено је већ више од 7 милиона. Код личних доходака се надамо да ће се ствари мењати у позитивном правцу. За нето приходе, на које долазе даље дажбине, је било

предвиђено 8,1 сада смо код 5,5 милиона (скоро 2/3). На ово још долазе дохоци, за целу годину је било планирано 2,5 милиона, утрошено је 1,7 милиона. Не те цифре треба да се припази. На седници је разговарано и о техничким стварима, да се тежиште стави на плаћање преупутама, а минимализира исплата у готовини.

Вера Пејић Сутор: Батањска школа нема уплива у летњи камп, зато што то организује Културни и документациони центар. Да не буде забуне, наша деца учествују у кампу, али школа није у томе. Ко руча тај је плаћао, код нас је све исплаћено. Кад би ми имали уплива у табор, позвали би да дођу и Беочинци бесплатно. Никад нисмо ни молили, а никад ни добили.

Јованка Ластих: Што се тиче персоналних издатака, то су лични дохоци и дажбине. Колико се то смањи, толико ће се и уштедети до краја године. Те две цифре што је Игор споменуо, би требало да дођу у неку равнотежу до краја године, а мислим да то неће бити проблем. Већи проблем су програми. Књижење и обрачунавање је прописано законом и ту нема шта да се уради. Није књиговодствено буџетски проблем, него наше политичке одлуке шта желимо. Камп «Вук Караџић», у који имам увид, није толико заступљен у овој причи, јер се одиграва у другом полугодишту, то још није овде. Значајна средства су уплаћивана у другом полугодишту, када се то буде сводило, биће уравнотежено. Ове године смо први пут и од Министарства за дијаспору РС добили значајна средства за камп. Надам се да ће ССМ са релативно малим средствима морати да затвори финансијску конструкцију, а то ће се видети тек када се уради обрачун за друго полугодиште.

У кампу «В.К.» је угошћено 25 деце и њихових пратиоца са Косова. На једном заједничком договору је речено да се направи јединствени систем за кампове, свако уплаћује 1.000.-форинти плус 50% од специфичних трошкова (колико кошта боравак једног детета у одређеном кампу). То није лоша формула, али ако ти трошкови буду даље расли, ако тих 50% буде номинално толико велико, да ли то неће ићи на уштрб учешћа деце у тим камповима. Ако скупштина донесе одлуку да су кампови прескупи, треба нешто мењати (повећати учешће, итд.). Следеће године ће бити десети камп «Вук Караџић», што је велика ствар.

За децу са Косова су упућиване молбе нашим мањинским самоуправама да нам финансијски помогну. Треба знати да се фондови смањују, односно неки се укидају. До пре две године су добијана велика средства од мађарског Министарства просвете за овакве пројекте, тога више нема. Трошкови расту, фондова нема, уплате не смемо да дигнемо. Треба донети заједничку одлуку, али мислим да је то пројекат који се директно или индиректно тиче 30-50% наших људи у Мађарској (неко дете из породице или шире породице учествује у том кампу).

Пера Ластих: Што се тиче кампа у Батањи, то је била манифестација коју нисмо ми организовали, него батањски Дом културе, па смо имали много мање трошкова око тога. Када се преузело од локалног организатора, није било само стручна одлука, него је имало и материјалне последице. За идућу годину треба о томе озбиљније промислити.

Ова форма буџета коју ми тренутно добијамо треба да се унапреди, дотера. Наслови табела (поглавља) да се среде, да буде јасна структура. Треба да буде сумарна табела (приход-расход) на А4 формату, а не више табела.

Треба да постоји одвојено Центар, земаљска самоуправа, институт – план и стварни расход. А затим и укупно.

Да се рашчлане трошкови основног функционисања и трошкови пројеката (програма).

Званичан исказ о пројектима. Нема текстуалног дела да би материјал био комплетан. Тако је раније почето, па да тако и наставимо, а не да се враћамо са тог пута.

Одступања и прекорачења, много мањи расходи од планираног. То указује да буџет бројчано није добро припремљен (и прихваћен). Недовољан расход за персоналне расходе.

Батањски табор- троје треба да потпишу и одобре буџетске расходе, то је унапред требало планирати.

Да ли је стварно добро или није, нпр. гас, струја кирија (велике суме) је планирано више, а стварни трошкови су мањи (минимални).

Код Центра неки режијски трошкови нису били ни упланирани. Како се деле трошкови између Центра и ССМ. Нпр. финансијске услуге, план код ССМ има, код Центра нема.

Онда Центар неке услуге посредно треба да исплати земаљској самоуправи.

Велики тзв. репрезентативни расходи, вероватно су то смештај и исхрана за учеснике разних програма. Међутим, по садашњим прописима, порез на репрезентацију је 55%.

Не види се да ли је тај порез планиран, ни да ли је уплаћен. Ако је репрезентација 2 милиона, онда је порез на то 1,1 милиона.

Предложио би за октобарску скупштину да се и ова питања размотре.

Пера Богдан: Јованка (Ластих) је споменула да кампови треба да буду политичка решења. О томе је било речи и на одборским седницама, да постоје такви пројекти, кампови, Свети Сава, календар, школски аутобус, где је већи трошак него приход. То ће увек тако и остати са трошковима и ту се заиста захтева политичко решење. Ми то ипак треба да покријемо „шта кошта, да кошта“.

Питање поводом Центра. Било је пет запослених, то је био одређени трошак, сада већ и није важно колико. Сада су двоје запослених, пре су били више плаћени, или данас имају мање посла?

Љубомир Алексов: Да одреагује на нека постављена питања. Пера (Ластих) је у праву за примедбе које је изнео за форму буџета и извештај. Не желимо да се враћамо на неки лошији ниво. Имали смо извесне потешкоће па је зато материјал изашао у овој форми. За констатације о буџету, било је доста таквих са којима не могу да се сложим, али не би сада улазио у детаље. Стварно и у планирању има неких грешака, али маја месеца са књиговођом намерно нисмо улазили у модификацију буџета, јер смо се надали да ћемо у врло кратком року моћи да извршимо модификацију (хтели смо то да урадимо током лета), због ових потешкоћа око програма и око књижења. Једноставно нисмо могли да уђемо у решавање ове проблематике без програма, ми смо водили приходе и расходе али не званично („није било законски“). Слали су нас од ризнице (Kincstár) до министарства, па у главно одељење за мањине (NEK Főosztály), јер ни они само нису знали како да радимо, што је нонсенс у једној држави, али у Мађарској се дешава. Зато то није само кривица књиговође.

Перина (Ластих) примедба за режије и заједничке трошкове, то није препланирано, него нисмо плаћали. Кућа је донела одлуку, без тога да смо били позвани, па су нам дуплирали заједничке трошкове. Ми то не признајемо. Адвокат им се више пута писмено обратио, оно на то нису ни одговорили, ного само шаљу писмо да смо одређену суму дужни. Али ни то није дугорочно решење да не плаћамо, односно по старом плаћамо, али не желимо да дуплирамо суму.

Има доста ствари које треба да се исправе када се модификује буџет.

На питање Пера Богдана да ли су у Центру пре били много, а сада је мало људи, конкретно сада не могу да одговорим. Промене су и зато јер је на скупштини у Десци мењан и статус Центра. Док је пре био самостални буџетски орган, сада је само делом самосталан. Колегиница запослена на благајни је аутоматски постала сувишна. Речено је да ће се програми проследити у подцентре, па ако се тамо организује и финансира, у седишту Центра нема потребе да буде толико запослених. Жао ми је што директор Центра због болести није присутан, али ћемо видети како ћемо у овом стању даље финансирати. До 15. августа су подцентри требали да предају своје планове рада и да се крене у другу половину године. Ти конкурси тренутно још нису вредновани, па на почетно питање само овако могу да одговорим.

Јованка Ластих: Што се тиче кампа, тамо ради током лета доста педагога, којима се исплаћује једна врло скромна сума (хонорар). Ми на разне начине треба да се довијамо како да им исплатимо те суме и дацбине, а да нико не буде оштећен или добије мање пара. Кампови су сигурно добра ствар, а волела би да се одржи и десети камп. Ове године смо добили контролу на највишем нивоу, г-дин Молнар Мартон је лично посетио камп. Он је све обишао и погледао, а ако је био искрен оно што је видео га је одушевило. Можда једанаестог кампа неће бити, јер до неке границе финансијских могућности ћемо кад-тад доћи.

Пера Ластих: Ако се из Центра извуку људи који су вршили економске послове, они се плаћају у ССМ, а Центар некако треба да рефундира ту услугу. Да ли и књиговође имају посебан уговор за Центар и ССМ. (одговор Љ.А.- У истој цифри раде и ово и оно)
Значи одмах је у почетку тако уговорено (одговор Љ.А.- Да)

Љубомир Алексов: Да одговори Пери Богдану поводом потпуне исплате свих дажбина („да би се мирно спавало“). За следећу годину наговештавају смањење буџета од 7% у свим државним органима, а плус ће требати 10% да се формира резерва. Ако погледате, то је 20% смањења наших прихода од државе, па није тако једноставно све исфинансирати и избалансирати.

Закључио би прву тачку, са тим да се на следећој седници у октобру настави уз модификацију буџета за 2008. годину.

2. тачка дневног реда - Концепција даљег развоја српског школства у Мађарској и предаје реч Јованки Ластих. Материјал сте добили и надам се да сте успели да га прочитате.

Јованка Ластих: Због проблема са набавком уџбеника није успела раније да припреми материјал. У материјалу се покушало да се неке ствари сажму, а пре или касније ће довести до озбиљних проблема та контрадикторност да Закон о јавном образовању све ингеренције у вези мањинских школа даје власницима, а власници су већинске мађарске самоуправе, које су често пута супротно мотивисане, не да развијају и улажу у мањинско школство, него да смање издатке што је више могуће. Они одржавају школе на неком минималном нивоу, да се не би огрешили о неке законске уредбе. Постало је евидентно да ССМ, иако закон даје те могућности, није способна, нити је у финансијској ситуацији да преузме у своје власништво чак ни најмање забавиште у овој држави. Да би се то преместило, постоји могућност да се појавимо као сувласници, након одређених модификација, што је потврђено у преговорима са државним структурама. Тиме би ССМ имала права на одређена финансијска средства. То значи да би се у случају Батањске школе то појавило као чисти плус, а у случају неких других школа би се појавила као ставка која би смањила издатке оне самоуправе која је власник школа, а нама би дала неке ингеренције, у принципу би били незаобилазни приликом доношења одлука у нашим установама.

Друга квалитетна промена би била, ако би успели након овога што смо ове године добили- знатно већа средства за Педагошко-методолошки институт, да ову институцију ојачамо, да она не буде само про-форма. Да развијемо инфраструктуру, па би се све обавезе које одрађује ССМ, а имају и своје финансијске последице (усавршавање педагога, издавање уџбеника, стручних приручних материјала) преместиле у Институт. Тиме би добили на квалитету, а можда и такав ниво услуга који сада немамо.

Самих уџбеника нема у материјалу, јер мислим да је то посебна велика тема, а то ће нам и Пенка потврдити. Као што смо дошли до закључка да не смемо да преузмемо школе, ни штампање уџбеника не смемо да узмемо као своју одговорност. Својевремено смо се учланили у Државно друштво за издавање уџбеника (Tankönyves Vállalkozók Országos Testülete) мислећи да би можда од тога имали неку корист, али сада је све толико регулисано законом, захтеви на конкурсима за издавање уџбеника (технички део) су толико оштри, да би толико много требало финансијски да се уложи, па нам се то уопште не исплати да радимо. И даље ћемо то да решавамо преко министарства.

(Враћа се на тему школе) Сувласници можемо бити склапањем Споразума (уговор) о обављању задатка јавног образовања (Közoktatási megállapodás), па можемо конкурисати за додатна средства за издржавање школе. Ако се ви сложите да је то рационално, то би био следећи потез да се крене у конкретне преговоре са власницима школа. Ми смо неке контакте већ имали, али првенствено би било да се донесе једна политичка одлука. Да се овласте одређени људи и крену у тај посао. Уколико у Мађарској остане ова рецесија, убрзо ћемо се суочити са ситуацијама које нећемо моћи решити (неће бити више „малих врата“). Све док имамо наше школе и док постоји наш мали школски систем, можемо говорити о српској мањини у Мађарској.

Петра Ластих: У тексту пише десетак школа, која су та насеља?

Јованка Ластих: Будимпешта, Батања, Ловра (нижи разреди), Деска (нижи разреди) – то су те четири институције када говоримо о српском школству у Мађарској.

Тамо где се предаје факултативно: Сегедин, Чанад, Бата, Деска (виши разреди), Нови Сентиван, у Чипу не знам шта је ситуација, у Ерду више нема, некад је било у Сентандреји допунске наставе. Није десет, него пет.

(још додају: некад је било у Сантову, Медини, Чипу, Калазу)

Борислав Рус: Имамо коме да предајемо, значи деце има. Треба да радимо на томе да се она уписују у наше школе.

Пенка Весих: Има деце и могло би се отворити више школа. Али док је ситуација да немамо уџбенике (за неке предмете од основне школе до матуре). Слабо наступамо у поређењу са Мађарима у Србији. Да се било коме деси да нема уџбенике за матурски предмет, већ би били у

Страсбуру. Како да очекујемо да родитељи дају дете у школу, а да нема основне уџбенике. У Калазу, Сентандреји, Чобанцу има српске деце која се уписују у мађарске школе. Конкурси се расписују сваке четврте године, а требало би сваке друге године. Није могуће да Мађари ван граница више заслужују него Срби, Румуни или Немци у Мађарској. Све самоуправе треба заједно оштрије да наступе, јер док власти виде да немају са нама проблема, тако ће и остати.

Мирослав Роцков: Ми који живимо ближе граници, смо у могућности да упознамо и Србе у Румунији. Опасност коју је Јованка навела и ми видимо. Румуни су лоше прошли, као што би и нама могло да се деси, али требамо да чувамо своје школе, јер ако се школа једном угаси, веома је тешко да се поново отвори. Морамо обратити пажњу који родитељи желе да упишу своју децу у српску школу да науче читати и писати. Срби у Румунији имају своју школу и гимназију једино у Темишвару. И код њих је опасност да већинске самоуправе гасе ове могућности. Прошле недеље је у Батањи био министар Хилер и обишао све школе. Верица је затражила, пошто се као вид сарадње изградила Румунска школа, да се нешто унапреди и на српској школи. Министар је одговорио да Споразум о културној и просветној сарадњи није ратификован са Србијом.

(Пера Ластих: то није препрека, него изговор да се не уради)

Да се самоуправа заложи да се уговор што пре ратификује. Ми смо финансијски јако мали да кренемо већим корацима. Да и код нас не буде проблем као код српске деце у Румунији: она говоре српски, али не знају да читају и пишу.

Јованка Ластих: При сусретима са свим делегацијама из Србије се увек говори о ратификацији Споразума о културној и просветној сарадњи, и док то није урађено, то је добар изговор мађарској страни да се извуче од својих обавеза.

Заједничке седнице између Мађарске и Хрватске, Мађарске и Румуније, су далеко активнији од састанака Мађарске и Србије. За пројекте се одвајају велике количине новца, а ми од тога отпадамо јер споразум није ратификован. Проблем је да је српски политички систем у Србији прилично инертан, чести су избори, промене влада и гомила других унутрашњих проблема.

Други проблем је збрка у појмовима: као „школу у иностранству“ и нас стављају у исту категорију са гастарбајтерским викенд школама, не разумевајући дубину проблема.

Љубомир Алексов: Да се вратимо на тему, колико ћемо моћи да упливишемо међудржавни споразум је друга тема, а како да сачувамо школе је један од могућих путева што смо говорили. (Јованка Ластих потврђује Пенку Весих, али сматра да сами нисмо довољни, треба да имамо подршку из матице и да се ратификује међудржавни споразум).

Ми сами треба да се договоримо шта хоћемо, и то не само на ову тему. Треба да имамо један заједнички минимум. Да не иду одвојене делегације из Пеште, Печуја, Сегедина у Нови Сад, Београд. Говоримо делемично исто, делимично разнo. У задњих неколико година ССМ није успела да формулише шта је онај заједнички минимум на пољу школства, културе где се сви слажемо. Мислим да је овај предлог онај минимум о коме треба говорити.

Пера Ластих: И лично сам осетио, а и преко свог детета, неодрживо је стање да нема уџбеника за наставу. Наша деца имају у старту хендикеп од 30% у односу на децу која похађају мађарске школе. У коју школу да се деца упишу, како да науче да користе уџбеник (ако га имају), да ли ће напредовати и бити конкурентно са децом из других школа. Мала деца не могу да уче, на једном језику се изводи настава, а шта да ради код куће? Неће савладати основе. Ситуација је алармантна. Ставови треба да су стручно засновани и треба имати алтернативне предлоге. И за најгоре замке има решења, да су правно на месту и оправдани.

Добијени материјал – ствар долази на своје место. То још није концепција развоја српског школства у Мађарској, али покушава да у складу са законима и могућностима земаљске самоуправе, дефинише улогу земаљске самоуправе у унапређењу школства. Дакле, не шта треба чинити, него како можемо ми као земаљска самоуправа да утичемо на процесе на пољу школства. О овој теми никада није озбиљно разговарано, ово је реалнија основа. На крају треба доћи до тога шта желимо ми Срби у Мађарској на пољу школства, какву врсту наставе желимо, на који начин (треба имати и стручне циљеве). Треба да буде детаљнија концепција за свако насеље, нпр. какву наставу да има, самостална установа, или за групу насеља обједињено, итд.

Будућност српског школства у Мађарској зависи од нивоа српске наставе. Сматрам да је важно што је у материјал ушло „заједно у договору са месним српским заједницама“. Подржава материјал и моли да се на бази овога иде даље.

Пенка Весић: Обратити пажњу да се школују и наставници и професори. Да су овладали методиком предавања датог предмета. Износи позитиван пример Немаца. Они имају прилике да на катедри за историју школују своје професоре на немачком језику. Ми имамо проблем са професорима општих предмета, и то владање стручном терминологијом на српском и мађарском језику, а и стилем језика. Можемо барем да покушамо, онај ко је овде завршио факултет да се један или два семестра школује у матици. Наводи примере мађаризама. Деца треба добро да се припреме за матуру.

Мирослав Роцков: Слаже се са оним што је раније речено и подржава то да се изради заједнички план по којем би требало напредовати. Гостујући наставници су добри, али је проблем ако са собом привуку непроверене особе. Ми сами морамо оспособљавати наставнички кадар, по могућности баш из места у којем би радили. Тренутно у Батањи имамо два педагога који су били ђаци наше школе, а сада у њој предају.

Јованка Ластих: Драго јој је ако је овај предлог (материјал) тако добро прихваћен, што је показала расправа. Наравно треба израдити детаљан, дугорочни план, а за његово остварење је потребно много више. Мањине саме међу собом не могу да се договоре, раде једна против друге, мислећи да ће на краћем плану боље проћи, а када дође средњи или дужи план, виде да су лоше прошли, али је онда већ касно, па је тешко било шта исправити (матурски захтеви, законски акти, ...). Подржава Пенкин предлог одлазака у Србију и школовања, али то не иде без међудржавног уговора.

Борислав Рус: Треба доћи до заједничког става. Навести и евидентирати проблеме у школству. Сви имамо неке функције, и када износимо да питамо зашто нема уџбеника. Ко ће дати одговор, ко је за то крив. Битно је да имамо уџбенике.

Пенка Весић: Крив је онај ко финансира и не расписује конкурсе.

Пера Ластих: Игром прилика, сусрео се са новим амбасадором Србије у Будимпешти. Говорено је о ратификацији међудржавног уговора. Али није истина да се без тога не може радити, па је то много пута државној бирократији изговор. После треба направити програм сарадње (најчешће двогодишњи) који садржи конкретне ствари. Зашто је у материјалу реченица „ми не желимо стручну наставу“. (после краће дискусије речено да ће се то брисати).

Јованка Ластих: Враћа се на уџбенике. Састављена је табела уџбеника, који постоје, а који не. Ми смо у ургентном стању, пропустили смо оних првих 8-10 година када закон није толико строго регулисао издавање уџбеника. Неке мањине за исти предмет имају више (нпр. 3 типа биологије на словачком за 5. разред). Сада ми издајемо највише уџбеника, колико се распише, толико рукописа се преда, други не предају ни једну трећину. Али то је мало! Фали још 97 уџбеника.

Љубомир Алексов: Ставља на гласање приложени материјал. Пре тога напомиње да би школство могла бити и стална тачка дневног реда, а да се увек разговара о другој теми.

Одлука бр.53/2008.Скупштине ССМ (13.09.2008.)

Присутни су усвојили да се приложени материјал „Задаци ССМ о српском школству у Мађарској“ прихвати као почетни корак израде концепције српског школства (резултат гласања: 15 је гласало за, уздржани 1, против 0).

Одлука бр.54/2008.Скупштине ССМ (13.09.2008.)

Присутни су једногласно усвојили до 30. марта Одбор за школство ССМ на основу претходно прихваћеног материјала изради материјал о

развоју и концепцији српског школства у Мађарској (резултат гласања: 16 је гласало за, уздржани 0, против 0).

Љубомир Алексов: 3. тачка дневног реда: Избор шефа канцеларије ССМ. Милица Рафајловић је дала оставку, били смо принуђени да поново напишемо конкурс на који су се јавиле две особе. Оба конкурса формално задовољавају условима. Један кандидат је др. Такачне Нас Розалија, а други др. Милица Павлов. Током недеље је заседало консултативно тело – председништво, била су позвана оба кандидата. Дошла је само др. Такачне Нас Розалија која се представила. Присутни су се сложили да њу не предложи на ову функцију. Др. Милица Павлов је послала писмо да повлачи своју кандидатуру.

Одлука бр.55/2008.Скупштине ССМ (13.09.2008.)

Присутни су једногласно прогласили конкурс неуспелим и усвојили да се тражи друго решење. Ни један кандидат није изабран за место шефа канцеларије, до тада в.д шефа канцеларије је Адвокатура Др Немеш (резултат гласања: 16 је гласало за, уздржани 0, против 0).

Љубомир Алексов: Уколико неко познаје особу са знањем српског језика и одговарајућом струком, да је препоручи.

4. тачка дневног реда: Допуна чланова одбора (финансијско- контролни). За Одбор за културу ССМ се више пута неуспешно покушало, да ли је овај одбор потребан после половине мандата. Иначе, свако мора добити 13 гласова (квалификована већина).

Финансијски одбор смо повећали на пет чланова. Данас треба допунити овај одбор петим чланом. На жалост, и сада су присутна само два.

Предлог да члан одбора буде Пера Богдан (предложили Душко Туцаков и Игор Рус). Пера Богдан прихвата кандидатуру.

Одлука бр.56/2008.Скупштине ССМ (13.09.2008.)

Присутни су једногласно прихватили да се на листу кандидата за члана Контролно-финансијског одбора стави Пера Богдан. (резултат гласања: 16 је гласало за, уздржани 0, против 0).

Одлука бр.57/2008.Скупштине ССМ (13.09.2008.)

Присутни су једногласно прихватили да се у комисију за пребројавање гласова изабере Милан Ђурић, Душан Туцаков и Пенка Весић. (резултат гласања: 16 је гласало за, уздржани 0, против 0).

Одлука бр.58/2008.Скупштине ССМ (13.09.2008.)

Присутни су једногласно прихватили да председник комисије за пребројавање гласова буде Душан Туцаков. (резултат гласања: 16 је гласало за, уздржани 0, против 0).

Приступило се тајном гласању. (Краћа пауза)

Љубомир Алексов: 5. тачка дневног реда: Разно [(школски аутобус, информације о набавци уџбеника (Јованка Ластић)- да се уложи протест код власти због отежавања преноса уџбеника, унутрашњи контролор (фирма која ради и код Бугара и Јермена, а раде и у Чепелској самоуправи, траже нето 160.000.-форинта за три месеца), и Соња је тражила повишење плате(!) што без модификације буџета не може да се уради]

Пера Ластић: Да дода и програме Будимпештанске самоуправе у следећем периоду.

Како стоји судски процес са Административним уредом?

(Љубомир Алексов: Суд је одложен јер нису могли да одлуче, следећи круг је 22. или 23. септембра. Тражили су стручњаке да оцене и сачине неке материјале. Захтев је био да нас

приморају да предајемо записнике на мађарском, јер смо ми све остале примедбе решили па у тим тачкама укидају процес. Остао је само језик, ми се позивамо на разне међународне уговоре и билатералне уговоре између Србије и Мађарске, затим на КЕТ где имаш право на коришћење матерњег језика. Административни уред тумачи КЕТ само ако се ти као појединац обраћаш властима, а као организација немаш то право, па су тражили стручна мишљења од разних експерата.)

Пера Богдан: Ове године „Опанке“ имају 25. годишњицу рада. Тражи да се њима помогне, исто као што је то учињено и за „Банат“.

Друго питање је: Верица је повереник за југ. Да ли она може бити и председник финансијско-контролне комисије и члан председништва.

(Љубомир Алексов: Погледаћемо у закон шта тачно стоји, за следећу седницу)

Душан Туцаков објављује резултате гласања: 10 гласова за Перу Богдана, а 6 је против. Значи, није добио 13 потребних гласова и није изабран у ФинКонтр. одбор. Опет нема петог члана.

(Борислав Рус негодује, наводи да ће бити примера када ће се друкчије односити? Пита председника да на ово реагује)

Љубомир Алексов: Не жели да реагује, тачно је да је непријатно, али нема ни одбора за културу, и то некоректно према онима којима смо дали поверење. Свако има право да гласа како хоће. Немам компетенцију да критикујем, а мој став је да би било врло добро да су се изабрали чланови свих одбора. Позитивно би било да се у изборним процедурама нађе неки компромис.

Кристифор Брцан: Протеклих сат времена смо причали о школству, уџбеницима сат и по времена и једноставно ми нисмо у стању по било којем питању да се сложимо. Треба признати, сви ми смо криви што се ово овако дешава. Чудимо се што нема Одбора за културу, а на крају нема ни смисла. Где ћемо доспети ако радимо из ината.

(развила се краћа дискусија)

Љубомир Алексов: Аутобус који из северне околине Будимпеште вози нашу децу у школу, је доведен под питање. Школа је у јуну добила допис од „Волана“ да од септембра не жеље даље да пружају ову услугу. Брзо смо реаговали са директорком школе и тражили хитан састанак са шефовима „Волана“. 15. августа смо били примљени код највишег руководства. Они су изнели чињеницу да је главни град у својој новој концепцији саобраћаја забранио да аутобуси иду паралелно где постоји ХЕВ или трамвајска линија. Станица која је била код Арпадовог моста се премешта на најсевернији део града- у Нову Пешту. Аутобус ће ићи од Сентандреје на нови мост и одатле у Нову Пешту, за њих је релативно мали број наше деце да држе линију. Као решење су понудили:

1. Школски аутобус да се посебно финансира, да крене од Сентандреје или Помаза, купи нашу децу, али се плаћа као ванредна возња. Успели смо да се нагодимо да дођу до Нове Пеште и одатле рачунају као ванредну возњу. По њиховој понуди дневно би коштало 11.200.-форинта. Рачунају дневно два пута по двадесет километара.
2. Од предузетника из Помаза смо такође тражили понуду, он је захтевао око 15.000.-форинта(за један дан), битна је разлика да је то од Помаза. Он има комби за 18особа.
3. Ове недеље се јавио неки предузетник који би нам дао комби (14+1) за 150.000.-форинта месечно, али без возача (то није добро јер ствара додатне трошкове, ризик и проблеме у вези возача).

Прва варијанта је за почетак најприхватљивија, а то је и прихваћено на састанку директора школе, председника ССМ и председника српске мањ. самоуправе Помаза (позвани су и председници мањ. Самоуправа осталих места којих се тиче ова проблематика, али се они нису појавили). Тако ће се радити на томе да се барем за прво полугодиште нађу финансијска средства за школски аутобус. Из техничких разлога ово је сада најсигурније, а и добијамо на времену да тражимо неко повољније решење. До сада је финансирала искључиво ССМ, сада треба наћи и друге изворе, да и заинтересована насеља учествују, а евентуално и Будимпештанска самоуправа. (Јованка Ластих: Чобанац увек даје, а сада треба да се види колико би могла да да и Пештанска жупанијска самоуправа). Ради се о 20 до 27 ученика који користе тај превоз.

Линија је Помаз (Калазлије долазе у Помаз)- Сентандреја-Нова Пешта
Свота је као и прошле године у нашем буџету, мислим да нико нема ништа против овог пројекта, а задатак је да сакупимо додатна средства и мало олакшамо оптерећење на наш буџет. Прошле године је за 10 месеци коштало 700.000.-форинта, за то је Чобанац дао 50.000.-форинта. Сада је много јефтиније, у задње две године смо плаћали упола од онога пре. Фондација већ годинама не даје за школски аутобус.

13.50 - на седницу је дошао градоначелник Батање, г-дин Јожеф Каршаи. Пожелео је свима добродошлицу, добар рад и одржао краћи поздравни говор. Истакао је да је Батања вишенационална средина у којој сложено живе Мађари, Румуни и Срби, и истакао рад румунске и српске школе. Навео је да ће се свим снагама трудити да помогне да ове школе опстану. За Србе је значајно да су једно поред другог школа, забавиште и црква, и важност да се говори матерњи језик. Изразио је жаљење што је много људи напустило Батању ради своје egzистенције.

Љубомир Алексов: Захвалио се на гостопримству и истакао садашњи позитиван однос градских власти према српској мањини у Батањи. (након тога је градоначелник Батање отишао са седнице)

Дакле, у вези школског аутобуса су изнешене све информације. Следећа тема је доношење уџбеника из Београда.

Јованка Ластих: Добили смо на поклон уџбенике (од Завода за издавање уџбеника из Београда) у вредности од 3,6 милиона форинти. Све је смештено у мањи камион, прешли смо српску границу, а муке су настале на мађарској граници. Сврстани смо у ред са камионџијама, све ишчекали сатима, а када смо дошли на ред цариник је рекао да смо ослобођени царине јер се ради о уџбеницима, али треба да платимо порез за промет од 20% што је 720.000.-форинти да би нас пустили да прођемо (уђемо) у земљу. Примедба је била зашто то да платимо када то не иде у дистрибуцију, него се даје (поклања) деци бесплатно. Цариник није желео да попусти, па уџбенике нисмо платили на граници, него смо добили дозволу за прослеђивање робе да то обавимо у Будимпешти. У Будимпешти смо отишли у одређени магацин где се роба царини, а папирологију сређују одређене фирме специјализоване за то. Тражећи код које шпедитерске фирме да се оцарини, када су сазнали о каквој роби је реч, нико није желео тиме да се бави. Апсурдно је да ако нико не жели да уради, рода тамо стоји, камион се не може отворити и плаћа се лежарина, па је зато забломбиран камион био у Калазу три дана. На крају сам ипак пронашла једну шпедитерску фирму која је била вољна да се ангажује око нашег камиона, тражени су додатни документи до којих сам стигла у четвртак увече. Прва цифра је била око 300.000.-форинти, тако да је на уџбенике порез 5%, а на остало (касете, ЦД, ...) је 20%. У петак са потребним документима смо прво опет одбијени, после се нагодили, плаћено је само на уџбенике 5%, а оно остало нису узели у обзир, па је коначна сума била око 130.000.-форинти. Имала сам све могуће папире, једноставно се ишло на то да се онемогући да допремимо уџбенике. Зашто ми да платимо када нема кретања новца, ни продаје. Због овога би требало да протестујемо. Обратили смо се и српској амбасади у Будимпешти, ако је истина, амбасада је упутила дипломатску ноту. На следећем заседању ОКБ ћу сигурно ово да изнесем, а и посебно у Министарству просвете (мађарском). Ако неко има могућност у медијима да ово објави, било би добро да то уради. Да се десило обрнуто, ми би већ били на суду у Страсбуру. Сетите се, када је била предаја обновљене школе у Будимпешти, камере нису снимале свечано отварање, већ испред школе камион уџбеника за мађарску децу у Војводини који је довео Балинт Мађар (тадашњи министар), који наводно српски цариници нису пропустили. То је било пре 13-14 година. Колико сам чула, и Украјинци су имали сличне проблеме, значи две државе које нису чланице ЕУ а у којима постоји мађарска мањина. Ово не сме да остане без коментара.

Љубомир Алексов: Службеници на царини се нису показали предусретљивим. Српском шоферу је истицала виза, па смо за уџбенике платили да би камион могао да се врати назад за Београд. У понедељак заседа мешовита Украјинско-Мађарска комисија, па ће бити расправљан њихов проблем са уџбеницима, можда и нама то помогне. Треба да протестујемо код Министарства за културу и просвету (то је био њихов посао, ишли су наши људи и њима уштедели силне паре), министру Хилеру, министру финансија и Киш Петеру. Свакако да би Јованка требала да стане пред камеру Нашег Екрана да то добије већи одјек, да барем наша заједница зна о томе.

Пенка Весић: Мађари знају какве смо уџбенике тражили, то је прошло кроз министарство и то није никаква тајна.

Одлука бр.59/2008.Скупштине ССМ (13.09.2008.)

Присутни су једногласно прихватили да се у вези случаја доношења уџбеника из Србије предузму одређене мере и изјави протест због начина на који су се царинске власти односиле према нама. (резултат гласања: 16 је гласало за, уздржани 0, против 0).

Љубомир Алексов: Износи проблем једног запосленог у канцеларији. Укинута је место у Центру, па је изгубљен извор прихода. По тврдњи запосленог, има прилично мању плату у односу на остале, па тражи да се плата повећа за 50-55 хиљада форинти. То на годишњем нивоу знатно упливише наш буџет.

Игор Рус: Дугорочно решење је да и Центар сноси неке трошкове ако она ради благајну и за Центар. Ако исти посао ради за мањи новац, могу да је разумем.

Јованка Ластих: Пошто смо на почетку говорили о модификацији буџета, моје компромисно решење је да то одложимо за следећу седницу, а евентуално јој се може ретроактивно исплатити, кад видимо на чему стојимо.

Пера Ластих: Како су онда биле утврђене плате, а не може се неке одржати посао и у великом проценту смањити плата.

Љубомир Алексов: Ради се о ономе што је Пера Богдан већ раније рекао- у осам сати времена се не може радити 12 сати, а осам сати је ред испоштовати и ред је извршити задатке. Временски се никакав плус не тражи ни од кога.

Пера Ластих: Желим да видим колико и остали користе осам сати дневно, то не може само једној особи да се спроведе. Треба да постоји систем плата, сада смо дошли већ у ту фазу. То је озбиљан проблем, није њена кривица колика јој је плата одређена. Треба упоредити одговорност и величину посла.

Како је планиран буџет Центра, ако нема пара за ове услуге. А тамо су били запослени људи који имају уговоре о радном односу, значи Центар има обавезу према њима. Да ли је тим људима почетком године речено да они са одређеним датумом више неће имати посла у Центру. Треба наћи компромисно решење. Можда неће моћи задржати ту плату коју је имала, али на неки начин ипак треба признати да је то компликован и озбиљан посао и није исто радити само земаљској самоуправи књижење, благајну и регистровање!

Љубомир Алексов: Већ је доста о овој теми, не ради се само о Соњи него и о другим особама, није реч о симпатији или несимпатији. Нисам ја измислио, него је финансијско-контролни одбор рекао да не може за 8 сати радити 12 сати код исте фирме и дизати на исто радно време две плате, што сте се и ви сви и сложили. Благовремено је било казано, законски рокови од 30 дана су били испоштовани, све је било испоштовано. Признаје се да тај посао има велику одговорност и желим да се нађе неко решење. Ако не изгласамо финансијски извештај јер одбор пре тога није донео одлуку, држимо се принципа. Прихватио би оно што је предложила Јованка. Да буде системско решење, шта је чија школска спрема, шта се зато захтева и шта се зато може. Негде зато хоћу да видим ко шта ради и као, кад већ нема шефа канцеларије. Наш књиговођа који ради у сеоској управи и књижи пет рачуна има веома малу нето плату.

Одлука бр.60/2008.Скупштине ССМ (13.09.2008.)

Присутни су прихватили да се на следећој седници, када се реши буџет, расправља о плати благајника економата и по потреби ретроактивно исплати плата. (резултат гласања: 14 је гласало за, уздржани 1, против 1).

Пера Ластих: Објављује програме које припрема Будимпештанска самоуправа.

- У четвртак и петак (18-19. септембар) ће се одржати конференција у сарадњи са Институтом за мањинска истраживања и Центром за истраживање етничитета из Београда, у тврђави у Будиму. Тема је положај мањинских језика у Мађарској, Србији, Хрватској, Словенији и Румунији. Раније су биле сличне конференције на друге мањинске теме. Позива ко жели да присуствује конференцији.

- Скупштина главног града је донела одлуку да наша школа може да прими име Николе Тесле. У другој половини октобра ће поводом тога у школи бити одржана свечаност, а биће и пригодна изложба (панои које ће урадити музеј „Никола Тесла“ из Београда ће остати у трајно власништво)

- Поклоничко путовање у Босну, крајем септембра. Аутобус је већ попуњен

- 16. октобра у 19.00 сати у Старом Будиму је концерт Колегијум Музикама „Боје и звуци Балкана“, учествоваће и солиста Бора Дугић.

Молба Пера Богдана у вези 25. годишњице групе „Опанке“. Сума би била 250.000.-

(Дискусија)

Пера Ластих: Када ће бити та прослава.

Пера Богдан: Није реч о прослави, него о финансијској помоћи за функционисање (рад) фолклорног друштва.

Јованка Ластих: Није требало рећи „као што је дато и Банату“, јер то има неку конотацију. А када се гледа да ли је 60; 50 или 25. годишњица ни то није свеједно. Као други кварт смо редовно помагали Опанке. Кад се погледа где нас све представља Банат, шта ради, колико има укључене деце, ипак за сада се не може упоредити. Само зато дати, јер смо дали и Банату, баш није коректно. Мој је предлог да се Опанцима изгласа 250.000.-

Пера Богдан: Крајње би било некултурно да се прави разлика међу фолклорним групама, па нека реши већина.

(Дискусија о фолклорним друштвима и материјалној помоћи)

Одлука бр.61/2008.Скупштине ССМ (13.09.2008.)

Присутни су прихватили одлуку да се фолклорно друштво „Опанке“ писмено обрате уз образложење и направе захтев за финансијску помоћ. (резултат гласања: 14 је гласало за, уздржани 1, против 1).

Љубомир Алексов: Још једном захваљује свим члановима на сарадњи и затвара седницу у 14.50 часова.

Будимпешта, 13.септембар 2008.

Љубомир Алексов
председник ССМ

Ката Радован
оверилац записника

п е ч а т

Борислав Рус
оверилац записника

НАПОМЕНА

Део записника су такође: Позивница, Листа присутних, Извештај за прву половину 2008. године, Предлог ССМ у вези школства, Протокол о пословној сарадњи РТ Војводине- Радио Нови Сад и ССМ, Уговор за шефа канцеларије, Опис радног места шефа канцеларије.